

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет музичного мистецтва і хореографії
Кафедра інструментально-виконавської майстерності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальний інструмент. Гітара

для студентів

спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
освітнього рівня: перший (бакалаврський)
освітньої програми 025.00.04 «Інструментальне виконавство
(оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)»

Київ – 2023

Розробник: Михайло ТУЩЕНКО, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності.

Викладач: Михайло ТУЩЕНКО, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності

Протокол № 9 від 28 серпня 2023 року.

Завідувач кафедри інструментально-виконавської майстерності

Маргарита МАЛАХОВА
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проєктної групи) 025.00.04 «Інструментальне виконавство (оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)»

«___» _____ 2023 року

Гарант освітньо-професійної 025.00.04 «Інструментальне виконавство (оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)»

(керівник проєктної групи) Віктор СПОДАРЕНКО
(підпис)

Робочу програму перевірено

«___» _____ 2023 року

Заступник декана

з науково-методичної та навчальної роботи Інна ТКАЧЕНКО
(підпис)

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «___» 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «___» 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «___» 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «___» 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання - денна	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	25 / 750	
Курс	2	
Семестр	3	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, в тому числі:	90	90
Індивідуальні	60	60
модульний контроль	6	6
семестровий контроль	10	20
самостійна робота	14	4
Форми семестрового контролю	<i>залік</i>	<i>екзамен</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – формування інструментально-виконавської компетентності та розвиток творчого потенціалу студента у процесі засвоєння навчального репертуару для гітари; підготовка музикантів-спеціалістів, здатних до самостійної професійної діяльності, у гітарних оркестрах, різноманітних ансамблях, а також викладачів початкових спеціалізованих мистецьких закладів.

Завдання навчальної дисципліни – виховання комплексу компетентностей студента.

Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність		Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності і (ЗК)	ЗК-1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
	ЗК-2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК-3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК-4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
	ЗК-5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
	ЗК-7	Здатність бути критичним і самокритичним.
	ЗК-8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК-9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК-11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
	ЗК-12	Здатність працювати автономно.
	ЗК-16	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Спеціальні компетентності	СК-1	Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

	СК-2	Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.
	СК-3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
	СК-4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
	СК-5	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
	СК-6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
	СК-7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
	СК-9	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
	СК-10	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
	СК-11	Здатність оперувати професійною термінологією.
	СК-12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
	СК-13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків
	СК-14	Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
	СК-17	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
	СК-18	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.
0. Програмні результати навчання		
РН-1	Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.	
РН-3	Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності	

PH-4	Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
PH-5	Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
PH-8	Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
PH-11	Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській, менеджерській практичній діяльності.
PH-12	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- вільно володіти музичним інструментом, уміти використовувати його у концертно-виконавській діяльності; мати навички читання нот з аркуша, транспонування, добору музики на слух; володіти методами навчання гри на музичних інструментах; бути здатним організувати інструментальне музикування школярів у початкових мистецьких навчальних закладах;
- мати ціннісно орієнтовану позицію; загальнокультурну ерудицію, світогляд; розуміти сутність і соціальну значущість майбутньої професії; бути здатним до збереження національних духовних традицій;
- уміти самостійного вишукувати та обробляти інформацію з різних джерел для розгляду конкретних питань; мати здатність до ефективного використання інформаційних ресурсів мережі Інтернет, які містять текстовий, аудіо- та відеоматеріал, для професійної діяльності;
- бути готовим до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку; спрямовувати свої вміння на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію у фаховій діяльності; прагнути до особистісно-професійного лідерства та успіху.

4. Структура навчальної дисципліни
Тематичний план денної форми навчання

№ тем	Назви теоретичних/практичних розділів	Кількість годин					Сам ості йна роб ота
		Раз ом	Інд иві дуа льн их	Лек цій них	Сем естр ови й конт рол ь	Моду льний контр оль	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Розвиток гітарної виконавської майстерності							
1.1	Відпрацювання технічного матеріалу.	18	15				3
1.2	Етюди – проміжна ланка між вправами і п'єсами.	19	15				4
МКР		3				3	
Разом		40	30			3	7
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Компетентність у галузі музично-педагогічного виконавства							
2.1	Робота над звуковидобуванням, динамікою та штрихами у п'єсі.	18	15				3
2.2	Робота над твором великої форми, осмислення форми та художнього образу.	19	15				4
МКР		3			10	3	
Разом		50	30		10	3	7
Усього за 3 семестр		90	60		10	6	14
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Художньо-виконавська майстерність							
3.1	Відпрацювання культури звуку, інтонаційна точність під час вивчення кантиленних п'єс.	16	15				1
3.2	Засвоєння правильної манери виконання рухливих і танцювальних п'єс.	16	15				1
МКР		3				3	
Разом		35	30			3	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4							
Структура поліфонічної техніки							
4.1	Зростання виконавської майстерності у процесі вивчення поліфонічних творів.	16	15				1
4.2	Читання з листа, ансамблева гра – органічна частина роботи в класі.	16	15				1
МКР		3				3	
Разом		55	30		20	3	2
Усього за 4 семестр		90	60		20	6	4
УСЬОГО		180	120		30	12	18

Змістовий модуль 1 (2 курс, 3 семестр) Розвиток гітарної виконавської майстерності

Тема 1.1. Відпрацювання технічного матеріалу. Вимоги, яким відповідають гами, вправи та етюди – це робота над опануванням простих і складних виконавських рухів, зосередження на техніці ігрового руху, відпрацювання його точності та швидкості на матеріалі, не обтяженому художніми завданнями. Три функції технічного матеріалу: 1) підготовча; 2) зміцнювальна; 3) виправляюча. Робота над двома гами (мажор та паралельний мінор) у різних штрихових варіантах, арпеджіо, подвійними нотами.

Основна література: 1 - 5

Додаткова література: 1 – 6

Тема 1.2. Етюди – проміжна ланка між вправами і п'єсами. Етюди є проміжною ланкою між вправами і п'єсами. Вивчення етюдів сприяє плановому нагромадженню виконавських навичок, а також підготовляє техніку виконання конкретних художніх творів. Інструктивні та художні етюди. Особливості роботи над етюдами в різних темпах, штрихах.

Основна література: 1 - 5

Додаткова література: 1 – 6

Змістовий модуль 2 (2 курс, 3 семестр). Компетентність у галузі музично-педагогічного виконавства

Тема 2.1. Робота над звуковидобуванням, динамікою та штрихами у п'єсі. Робота над художнім твором сприяє не лише правильному втіленню композиторського задуму, але й розкриттю індивідуальних особливостей студента. Вивчення художніх творів мобілізує творчі сили, стимулює оволодіння технікою гри, тому у їх засвоєнні важливою складовою є робота над звуковидобуванням, динамікою та штрихами у п'єсі.

Основна література: 1, 3, 5

Додаткова література: 1,2, 6

Тема 2.2. Робота над твором великої форми, осмислення форми та художнього образу.

Необхідність дотримання основних етапів при вивченні творів великої форми. Знання особливостей стилю, жанру, розуміння структури форми, тонально-гармонічного плану; вміння визначити необхідні темпи, динаміку, агогіку. Формування у студента попереднього виконавського задуму.

Основна література: 1 - 5

Додаткова література: 1 - 6

Змістовий модуль 3 (2 курс, 4 семестр) Художньо-виконавська майстерність

Тема 3.1. Відпрацювання культури звуку, вдосконалення вібрації, інтонаційна точність під час вивчення кантиленних п'єс. Художня свобода та емоційна насиченість, технічна точність і невимушеність, рельєфне відтворення темпів, динаміки під час роботи над творами різного характеру. Відпрацювання культури «співу» на інструменті під час вивчення кантиленних п'єс.

Основна література: 1 - 5

Додаткова література: 1 - 6

Тема 3.2. Засвоєння правильної манери виконання рухливих і танцювальних п'єс. При виконанні п'єс віртуозно-романтичного характеру слід приділяти увагу легкості виконання, розвитку елементів імпровізаційності. Досягнення естрадної готовності виконавця - коли вже нема думок про технічні труднощі, втоми і напруження, а є повне зживання з музикою. Виконання двох різнохарактерних п'єс.

Основна література: 1, 3, 4

Додаткова література: 1 - 6

Змістовий модуль 4 (2 курс, 4 семестр)

Структура поліфонічної техніки

Читання з листа, ансамблева гра – органічна частина роботи в класі

Тема 4.1. Зростання виконавської майстерності у процесі вивчення поліфонічних творів. Засвоєння поліфонічних творів посилює вимогливість до якості гри, розширює художній світогляд, збагачує виконавські навички. Напрямок роботи з поліфонією - подолання труднощів інтонування в мелодії та виконання двох основних типів фактури: одноголосії мелодії та багатоголосії тканини. Відшліфування почуття ритму, спираючись не на формально показані сильні доли, а на живе відчуття дихання мелодії. Осмислення фразування. Виявлення в одноголосій мелодії захищеної поліфонії, використовуючи для цього динаміку та агогіку, штрихові прийоми. Подолання труднощів при виконанні акордів, двоголосся, дотримуючись повноцінного звучання голосів.

Основна література: 1, 3, 4

Додаткова література: 1 - 6

Тема 4.2. Читання з листа, ансамблева гра – органічна частина роботи в класі. Виховання вміння самостійно розбирати нові твори, швидко орієнтуватися в тексті, дотримуючись відповідного темпу, враховуючи динаміку, фразування, художній зміст твору є однією з важливих сторін професійного розвитку виконавця. Самостійна робота над партією кожного

ансамбліста. Поступове налагоджування в процесі цілеспрямованої роботи координації, синхронності, зіграності голосів. Систематична робота над чистотою інтонації в ансамблі, коригуючи власні слухові відчуття з відчуттями партнерів. Найважливіша риса ансамбліста – уміння слухати. Систематичне виховання в учасників ансамблю «почуття ліктя», уміння відчувати і передчувати творчі наміри партнера. Робота над грамотним підбором аплікатури та штрихів.

Основна література: 1, 3, 4

Додаткова література: 1 - 6

0. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	М ак си ма ль на к-с ть ба лів за од ин иц ю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		К іл ь кі ст ь о д и ц ь	М ак си ма ль на кі ст ь ба лі в	К і л ь кі ст ь д и н и ц ь	М ак си ма ль на кі ст ь д и н и ц ь	Кі ль кіс ть од ин иц ь	Ма кс им ал ьн а кіл ькі сть ба лів	Кі ль кі ст ь од и н и ц ь	Ма кс им аль на кіл ькі сть ба лів
Відвідування індивідуального заняття	1	30	30	30	30	30	30	30	30
Робота на індивідуальному занятті	10	30	300	30	300	30	300	30	300
Контрольне модульне прослуховування	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання завдань для самостійної роботи	5	7	35	7	35	2	10	2	10
Разом	-	-	390	-	390	-	365	-	365
Максимальна кількість балів:		780				730			
Розрахунок коефіцієнта:		Усього за період роботи до заліку 780 балів (що прирівнюється до 100 балів з урахуванням коефіцієнта – 7,8) .				Усього за період роботи до екзамену 730 бали (що прирівнюється до 60 балів з урахуванням коефіцієнта – 12,16); екзамен - 40 балів.			

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№	Зміст завдання	Критерії оцінювання		Бали
1.	Самостійний розбір нескладного твору.	точність нотного тексту	1	5 балів
		відповідність аплікатури	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуку, звуковедення	1	
		художня виразність	1	
2.	Самостійний підбір та прослухування аудіо та відеозаписів творів, що вивчаються.	точність нотного тексту	1	5 балів
		відповідність аплікатури	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуку, звуковедення	1	
		художня виразність	1	
3.	Робота над етюдом. Розбір	точність нотного тексту	1	5 балів
		відповідність аплікатури	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуку, звуковедення	1	
		художня виразність	1	
4.	Самостійне опрацювання відповідної аплікатури	точність нотного тексту	1	5 балів
		відповідність аплікатури	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуку, звуковедення	1	
		художня виразність	1	
5.	Робота над етюдом в повільному темпі	точність нотного тексту	1	5 балів
		відповідність аплікатури	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуку, звуковедення	1	
		художня виразність	1	
6.	Робота над штриховою технікою в етюді	точність нотного тексту	1	5 балів
		відповідність аплікатури	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуку, звуковедення	1	
		художня виразність	1	
7.	Виконання етюду в цілому. Робота над технічною досконалістю в зазначеному темпі	точність нотного тексту	1	5 балів
		відповідність аплікатури	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуку, звуковедення	1	
		художня виразність	1	
8.	Розбір та робота над аплікатурою в п'єсі	точність нотного тексту	1	5 балів
		відповідність аплікатури	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуку, звуковедення	1	
		художня виразність	1	
9.	Робота над аплікатурою в повільному темпі	точність нотного тексту	1	5 балів
		точність ритмічних фігурацій	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуку, звуковедення	1	
		художня виразність	1	

10.	Робота над п'єсою штрихах.	точність нотного тексту	1	5 балів
		точність ритмічних фігурацій	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуку, звуковедення	1	
		художня виразність	1	
11.	Розбір та знайомство з твором великої форми. Робота над аплікатурою	точність нотного тексту	1	5 балів
		точність ритмічних фігурацій	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуку, звуковедення	1	
		художня виразність	1	
12.	Робота над штрихами та звуковидобуванням в творі великої форми.	точність нотного тексту	1	5 балів
		точність ритмічних фігурацій	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуку, звуковедення	1	
		художня виразність	1	
13.	Робота над контрастними епізодами, епізодами зіставлення в різних темпах.	точність нотного тексту	1	5 балів
		точність ритмічних фігурацій	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуку, звуковедення	1	
		художня виразність	1	
14.	Самостійне опрацювання динамічних нюансів в творі великої форми. Робота над сценічною витримкою.	точність нотного тексту	1	5 балів
		точність ритмічних фігурацій	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуку, звуковедення	1	
		художня виразність	1	
15	Відпрацювання культури звуку під час вивчення кантиленної п'єси.	точність нотного тексту	1	5 балів
		точність ритмічних фігурацій	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуку, звуковедення	1	
		художня виразність	1	
16.	Робота над вдосконаленням вібрації, інтонаційна точність під час вивчення кантиленної п'єси.	точність нотного тексту	1	5 балів
		точність ритмічних фігурацій	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуку, звуковедення	1	
		художня виразність	1	
17.	Робота над читання з листа інструментальної п'єси.	точність нотного тексту	1	5 балів
		точність ритмічних фігурацій	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуку, звуковедення	1	
		художня виразність	1	
18.	Читання з нот одного з епізодів музичного твору.	точність нотного тексту	1	5 балів
		точність ритмічних фігурацій	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуку, звуковедення	1	
		художня виразність	1	
	Всього			90

6.2. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульна контрольна робота 1		Критерії оцінювання	Бали
1.	Практичне виконання: мажорні та мінорні до двох знаків (технічний репертуар)	Якість виконання	5
2.	Прослуховування під час роботи в класі і дотримання основних етапів вивчення пасажної та акордової техніки	Повний обсяг виконання	8
3.	Формування навичок моторики	Високий рівень дрібної техніки	6
4.	Взаємозв'язок технічних і художньо-музичних завдань	Відображення художнього образу під час виконання етюдів на різні види техніки	6
Максимальна кількість балів			25
Модульна контрольна робота 2		Критерії оцінювання	Бали
1.	Практичне виконання творів, що передбачено індивідуальним робочим планом студента: твору великої форми і п'єси	Якість виконання	5
2.	Відкрите прослуховування (залік) вільне володіння музичними творами у процесі публічного виступу	Повний обсяг виконання	5
3.	Володіння навичками поліфонічного мислення і його взаємодія з виконавськими вимогами	Інтонаційна структура тематичного матеріалу	5
4.	Опанування драматургією музичного образу і навичками концептуального мислення у творі великої форми	Ритмічна організація	5
5.	Реалізація виконавського задуму інтерпретації музичних творів	Формотворення	5
Максимальна кількість балів			25
Модульна контрольна робота 3		Критерії оцінювання	Бали
1.	Практичне виконання п'єс кантиленного чи віртуозного характеру	Звукова тембральність	8
2.	Прослуховування під час роботи в класі: розкриття індивідуального розуміння художнього образу музичних творів	Якість виконання	8
3.	Коригування виконавських виражальних засобів та звукового результату	Володіння динамікою, тембрами та агогікою	9
Максимальна кількість балів			25
Модульна контрольна робота 4		Критерії оцінювання	Бали
1.	Практичне виконання творів з індивідуального плану студентів	Якість виконання	6
2.	Відкрите прослуховування (екзамен) : опанування рівня володіння музичним інструментом, артистичне виконання музичного твору, оригінальність інтерпретаторського мислення	Повний обсяг виконання	6
3.	Відтворення музичного твору у відповідності до стилю художньо-виразної досконалості	Стилістична достовірність виконання	7
4.	Коригування звукового результату	Динамічний план	6
Максимальна кількість балів			25

Складання **технічного заліку** передбачає виконання мажорних та мінорних гам до трьох знаків, арпеджіо, акордів; етюд.

Дистанційне навчання передбачає складання модульного контролю у форматі відео-запису: студент має зробити та надіслати викладачеві відеозаписи власного виконання відповідних творів напам'ять.

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Залік – 1 семестр – комплексне оцінювання за результатами роботи протягом навчального семестру; контрольне виконання на підсумковому занятті поліфонічного твору/твору великої форми та п'єси напам'ять.

Екзамен – 2 семестр – виконання поліфонічного твору, твору великої форми та п'єси віртуозного/кантиленного характеру – 40 балів.

Дистанційне навчання передбачає складання екзамену у форматі відео-запису: студент має зробити та завантажити у відповідну папку на Google Диску відеозапис власного виконання відповідних творів напам'ять.

0. Шкала відповідності оцінок

Рейтингов а оцінка	Оцінка за стобально ю шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками. Високий рівень виконання навчального матеріалу з дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, агогічних відхилень, ритмічних конфігурацій та мелізмів, чисте, стабільне, технічне виконання музичного твору. Звук у всіх його проявах (динаміка, тембр, артикуляція, ритм) відповідає художній образності. Якість володіння засобами і прийомами музичної виразності у розкритті інтонаційно-виражальних можливостей інструмента відмінна. Відчуття форми і стилю твору; здатність до власної інтерпретації твору.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок. Високий рівень виконання навчального матеріалу: виконання чисте, стабільне, технічне з дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних конфігурацій та мелізмів; належний рівень володіння штриховою технікою та звуком (динаміка, тембр, артикуляція, ритм). Якість володіння засобами і прийомами музичної виразності у розкритті інтонаційно-виражальних можливостей інструмента на належному художньо-технічному рівні.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок. Виконання на належному художньо-технічному рівні з дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних конфігурацій та мелізмів. Артикуляція відповідає художній образності. Якість володіння засобами і прийомами музичної виразності у розкритті

		інтонаційно-виражальних можливостей інструмента добра. Інтерпретація відповідає художньому змісту музичного твору.
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності. Посередній рівень виконання навчального матеріалу з неповним дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних конфігурацій та мелізмів; гра нестабільна, технічно недовершена, допускаються неточності нотного тексту. Артикуляція відповідає розкриттю музичного твору. Володіння інтонаційно-виражальними засобами музичної виразності задовільне. Погане відчуття стилю твору; посередній рівень комунікативних умінь, артистизму та сценічної культури.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь). Виконання навчального матеріалу на посередньому художньо-технічному рівні з неповним дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних конфігурацій та мелізмів; гра нестабільна, технічно недовершена. Володіння інтонаційно-виражальними засобами музичної виразності задовільне.
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання. Низький рівень виконання навчального матеріалу: гра нестабільна, мають місце зупинки, «бруд» при відтворенні нотного тексту. Артикуляція не відповідає розкриттю художнього змісту музичного твору. Володіння інтонаційно-виражальними засобами музичної виразності незадовільне.
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни. Низький рівень виконання навчального матеріалу: гра нестабільна, з зупинками та повторами складних фрагментів твору з недотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків; низький рівень володіння штриховою технікою та звуком. Артикуляція не відповідає розкриттю художнього змісту музичного твору. Володіння інтонаційно-виражальними засобами музичної виразності незадовільне.

Шкала відповідності оцінок за **екзамен**.

Бали	Критерії
35 – 40	Студент продемонстрував досконале володіння музичним інструментом. Технічна майстерність на необхідному рівні. Складність програми відповідає вимогам. В грі присутнє відчуття стилю музики, що виконується. Гра стабільна, без текстових помилок.
30 – 34	Студент продемонстрував дуже добре володіння музичним інструментом. Допустив незначні випадкові технічні огріхи, які суттєво не впливають на загальну картину технічної майстерності. Складність програми відповідає вимогам. В грі присутнє відчуття стилю музики, що виконується. Гра відносно стабільна, проте мають місце незначні текстові неточності, які не порушують форми творів і не впливають на цілісне їх сприйняття.
25 – 29	Студент продемонстрував добрий рівень володіння музичним інструментом. Технічна майстерність добра, але допущені артикуляційні, темпоритмічні неточності у виконанні. Рівень складності програми відповідає вимогам, проте відчуття стилю, характеру музики та фразування не завжди логічне і переконливе. Мають місце деякі текстові неточності.
19 – 24	Студент продемонстрував достатній рівень володіння музичним інструментом. Виявив недосконале володіння засобами художньої виразності. Рівень складності програми середній або завищений щодо його виконавських можливостей. Розуміння стилю фрагментарне, фразування непереконливе. Використання динаміки і агогіки дещо хаотичне, непродумане. Артистизм невиразний. Виконання недостатньо стабільне. Текст відтворений з численними неточностями.
10 – 18	Студент продемонстрував посередній рівень володіння музичним інструментом. Виявив обмежені технічні можливості. Складність програми невисока. Не охоплена форма творів, нелогічне фразування. Мало використовує засоби художньої виразності – динаміку, агогіку. Артистизм не виявлений. Виконання програми нестабільне.
1 – 9	Виявлений низький рівень володіння інструментом. Неякісне звуковидобування, значні проблеми з метроритмом. Складність програми недостатня, несформоване відчуття стилю, нерозуміння характеру музичних творів, невміння фразувати. Відсутній артистизм виконання. У тексті допущена велика кількість грубих помилок. Гра нестабільна.

**6. Навчально-методична картка дисципліни
2 курс**

Аудиторні (індивідуальні) заняття – 120 год. Модульний контроль – 12 год. Семестровий контроль - 30 год.

Самостійна робота – 18 год.

Модулі	3 семестр				4 семестр			
	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4	
Назва модуля	Розвиток гітарної виконавської майстерності		Компетентність у галузі музично-педагогічного виконавства		Художньо-виконавська майстерність		Структура поліфонічної техніки	
К-сть балів за модуль	390 балів		390 бали		365 бали		365 бали	
Заняття	1 - 15	16 - 30	31 - 45	46 - 60	1 - 15	16 - 30	31 - 45	46 - 60
Індивідуальні	15	15	15	15	15	15	15	15
Назва начального модуля (практичне заняття)	Тема 1.1. 1*15=15 10*15=150 165 б.	Тема 1.2. 1*15=15 10*15=150 165 б.	Тема 2.1. 1*15=15 10*15=150 165 б.	Тема 2.2. 1*15=15 10*15=150 165 б.	Тема 3.1. 1*15=15 10*15=150 165 б.	Тема 3.2. 1*15=15 10*15=150 165 б.	Тема 4.1. 1*15=15 10*15=150 165 б.	Тема 4.2. 1*15=15 10*15=150 165 б.
Сам.робота	15	20	15	20	5	5	5	5
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 25 б.		Модульна контрольна робота 25 б.		Модульна контрольна робота 25 б.		Модульна контрольна робота 25 б.	
Усього без урахування коефіцієнту – 780 балів (що прирівнюється до 100 балів) коефіцієнт – 7,8 (залік)					Усього без урахування коефіцієнту – 730 бали (що прирівнюється до 60 балів) коефіцієнт – 12,16. Екзамен 40 балів			

8. Орієнтований репертуар

Гами і вправи:

- Торлаксон Е. – Гами та арпеджіо.
- Торлаксон Е. – Технічні вправи.
- Карлеваро А. – Вправи для технічного розвитку.

Етюди:

- Вилла – Лобос Е. – 12 етюдів.
- Джуліані М. – Етюди.
- Каркассі М. – Етюди.
- Кост Н. – Етюди.
- Леньяні Л. – 36 каприсів.
- Пухоль Е. – Етюди.
- Сор Ф. – Етюди.

Поліфонічні твори:

- Доуленд Дж. – П'єси для гітари.
- Роберто де Візе. – Старовинні твори для гітари.
- Мудара А. - П'єси для гітари.
- Вайс Л. С. – Поліфонічні твори для лютні.
- Бах Й. С. – Сонати і партити для скрипки соло.
- Бах Й. С. – Лютневі сюїти.
- Бах Й. С. – Віолончельні сюїти.

Твори великої форми:

- Барріос А. - Сонатіна.
- Броувер Л. - Болгарська сюїта.
- Бедусенко С. - Сонатіна.
- Граньяні Ф. - Сонатіна.
- Джуліані М. - Соната до мажор;
Сонатіна ре мажор; Героїчна соната.
- Дюарт Д. - Англійська сюїта.
- Каркассі М. - Сонатіна до мажор.
- Каруллі Ф. - Три сонати.
- Моліно Ф. - Фантазія.
- Тансман А. - Польська сюїта.

П'єси зарубіжних авторів:

- Барріос А. - Концертне алегро. Останні тремоло.
- Іспанське капричіо. Чотири вальси. Собор. Парагвайський танок.
- Шоро.
- Беренд З. - Танок „Священної гори”.
- Броувер Л. - Колискова. Похвала танцю.

Вілла-Лобос Е. - П'ять прелюдій. Дванадцять концертних етюдів.
Мазурка-шоро. Вальс-шоро. Бразильський танок.
Віньяс Х. - Фантазія. Мрії.
Гайдн Й. - Менует (перекл. Ф. Таррегі).
Дебюсі К. - Дівчинка з волоссям льняного кольору (перекл. Х.
Гонзалеса).
Кастельнуово-Тедеско Ф. - Апельсини в квітах.
Фалья М. - Іспанський танок (перекл. В. Дубовицького).
Фрескобальді Д. - Арія з варіаціями (перекл. А. Сегової).

П'єси українських авторів:

Дремлюга Н. – Соната.
Бедусенко С. – Сонатина.
Ленко Е. – Сонатина.
Милка Е. - Sonata da setema.
Полевой В. – Порыв.
Шипотько М. - Колокол Херсонеса.
Несмих О. – Прелюдия.
Лиховид В. - Испанский эскиз.
Губанов Я. – Прелюдия.
Виленский К. – Токката.

Твори для ансамблю.

Бах И. С. – Інвенції. BWV 772 – 786.
Вайс Л. С. – Сюїта для лютні № 16.
Кардосо Х. – Популярна сюїта.
Скарлатті Д. – Сонати (K413, K408).
Фалья М. – Іспанський танок.

9. Рекомендовані джерела

Основна література

1. Доценко В. Фізіологічні і психічні основи управління моторикою музичного виконавця. Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті, Харків: ХДАДМ, №5,6/2004-№1,2,3/2005, 177-121.
2. Василевич М.О. Формування досвіду сценічної витримки виконавців-інструменталістів у системі професійної мистецької освіти // Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики ХХІ століття. – Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції. – К.: 2016. - 751 с.
3. Михайленко М. П. Методика викладання гри на шестиструнній гітарі : монографія / М. П. Михайленко. - Київ, 2003. – 248 с.

4. Михайленко М. Київська школа гри на гітарі // Часопис Національної Музичної Академії України імені П. І. Чайковського : наук. журнал / ред. кол.: Рожок В. І. та ін.. - Київ, 2010. № 1(6). С. 47—50.

5. Давидов М. Історія виконавства на народних інструментах. (Українська академічна школа) : підручник для вищ. та серед. муз. навч. закл. / Давидов М. – К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005.

Додаткова література

1. Блажевич В. Еволюція розвитку виконавських традицій гітарного мистецтва у вітчизняному культурно-освітньому просторі : стаття / Василь Блажевич // Естетика і етика педагогічної дії, № 15. – К.: - 2017 р. – 9 с.

2. Салан К.О. Гітара – крок за кроком / К.О. Салан, С.В. Цимбал // Навчально-репертуарний посібник для гітаристів початківців.– К.: Тонар, – 2016.– 171 с.

3. Хорошавіна О. Актуальні питання сучасного академічного гітарного виконавства. Науковий вісник НМАУ ім. П.І.Чайковського, 2009. Вип. 82. С. 61-68.

4. Metodo per imparare a conoscere la musica la Ghuitarra da Luigi Legnani. Milano, 1968. 40 p.

5. Pujol. Metodo Razionale per Chitarra. Vol. I. Ricordi, 1933. 167 p.